

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Gojko Božović

Obližnja božanstva

Pesme i hronike

Tiha zverko podneva

Uspavani dane, jesenja naviko,
Potrebo za ljudskim glasom i dodirom,
Tiha zverko podneva,
Tako razumna u svojoj svrsi
I u uvek gipkom koraku,
Onemoćala zvezdo, tvoje je prošlo,
Knjigo izuzeta iz ruku i očiju,
Daleko od pripremljene beležnice,
Sve kraći dani, sve duže nesanice,
Sinkopo između dva udaha
Proređenog vazduha,
Uspavani dane, jesenja naviko.
I tišino između dva noćna koraka.

Niz padinu

Kada sam poslednji put
Prolazio tim putem,
Niz padinu su se osipali
Boja zemlje i boja oseknute poplave.
Zemlja je nestajala pod predmetima
Odbačenim iz automobila
Čije je kretanje jedina garancija
Da će jednom sve doći na svoje mesto.
Put se gubio iz vida,
I izranjao posle prevoja
Kao osvojeni plato izvesnosti.
I ponegde se ukazivala reka,
Ako je to bila ista reka,
U kojoj su se sabirale sve vidljive vode.
Ali se nije videla nijedna kuća.
Kao da još nije rešeno ko će da ih nastanjuje.
Mada smo prolazili kroz krajeve
U kojima se kuće temeljnije ruše nego što se grade.
Niti se ijedan čovek
Pomaljao duž usamljenog puta.

Iznad vode

Osećao sam da tonemo.
Voda je prodirala u temelje broda,
Voda, masna, crna voda,
Teška kao zemlja,
A mi smo napustili palubu
U nerazrešenoj svađi
I sišli u donji svet,
Među vodu i mulj,
Zamišljajući granice potpalublja
Kao granice jednog okončanog sveta.
I niko nije hteo da podigne pogled,
Kako bi zadržao glavu iznad vode
I sagledao obrise ostrva,
Obećanje dalekog kopna.
Osećao sam da tonemo.
Nešto jače od vode zazivalo nas je u vodu.
Nešto staro kao voda.

Skladište

Čovek je skladište strahova.
Kuća puna prošlih duhova
Koji će se glasnuti u današnjem danu
Ili u nekom drugom, ništa manje
Stvarnom danu tvog života.
U uglovima su senke,
Na prozorima teški zastori.
Na prvi pogled, reklo bi se
Da je zavladao mir, skoro večan.
Ali uskoro ni iz čega počinju
Da iskrsavaju trenuci mučnog života,
Nikada zaboravljeni prizori,
Ono što je snažno potisnuto
I od tog potiskivanja još snažnije
Vraćeno nazad, kao lopta iz mora,
Kao metalna kugla
Iz slomljenog tela zgrade.

Jedino iskustvo

Strpljivost prvih očeva
Nestaje u jarosti mladih naslednika,
Kao plaha kiša
U svetlosti letnjeg podneva.
A strašne priče
Kazivane za razbibrigu,
U dugim zimskim noćima,
Ili obznanjene u prašnjavom redu biblioteka,
Postale su jedino iskustvo
Našeg života.
Mi smo ono
Što se nije dogodilo drugima.

Talas

Stojimo na talasu
Koji se sklapa.
Već se sklopio.
I to nije užas.
Samo saznanje
Da smo na tom talasu
Stajali i ranije,
Misleći o sigurnosti,
Pre nego što se
Drugačije rasporedila voda.

Trenutak

Možda je trenutak da se spuste zastave
I da uzbuđeni ratnici očiste mačeve
Pre nego što ih napokon smire u koricama,
Kao što su nekada u civilnim danima
U zagrljaju smirivali plač voljene žene,
A da budući putnici osmotre mape plovidbe
Koja je okončana i one što ih još čeka.
Plovidbe su kao godišnja doba.
Zima u pećini, među zverima i svinjama,
Proleće s leporekim nimfama,
Leto na debelom moru,
Jesen u obijanju po rasutim ostrvima.
Žrtve će biti podnete, videćemo koje.
Možda je trenutak da se
Na savetu čuju svi glasovi, da
Progovore i oni koji nikada nisu govorili,
Da začuti oružje koje nikada nije ćutalo.
A žrtve će se brojati do sledećih ratova.
I raonici će mešati trpku zemlju
S ponekom zaturenom kosti.
Žene se spremaju da napuste istoriju,
A savršena opravdanja napuštaju velike bitke.
Muževi nisu kod prenaseljenih kuća,
A deca tragaju za razlozima koji će ih
Pretvoriti u očeve porodica.

Hronika

Sve što je kazano
Biće kazano opet.
Ponavljaje se gnev,
I zveckaje oružje.
Gradovi će trpeti opsade
I padati pod njima,
Bez glasa i bez glasnika.
I lutaće junaci posle ratova
Tražeći svoju kuću,
Da bi u njoj našli
Ženu, možda vernu,
Prosce, svakako raspojasane,
Zaboravljene ukućane,
Među njima i sina
Odraslog bez upornosti oćevog pogleda.
A oćevi će postati deca
Nedostojnih sinova
I ožiljci će se gledati
U sjaju velike pećurke,
U mraku ugaslih zvezda.
U paprati će ostati gradovi
Obeleženi carskim pečatima.
A car će, kao i svaki
Porodićni ćovek,
Biti umoren od nestrpljivih napasnika
Zajedno sa celom porodicom.
I neko će, opet, izreći uzvik
Nad zalivom,
U jutru bez talasa,
Mada hronike ne znaju
Njegovo ime i još nisu
Videle njegov lik.

Ni boginja, ni nimfa, ni kupačica

I kažeš da se smanjio svet.
I da govore oni koji su se
Posvađali s rečima.
I da je sada sve što nikad nije bilo.
I da su se nedostojni ljudi
Umešali u dostojne namere,
Dovoljne da se s njima provedu
Dani i godine.
I da se sunce hladi, a zemlja greje.
I opstanak je postao obećanje
U koje veruju slabi duhovi.
Voda je proključala i krenula
Da se presipa preko utvrđenih obala,
A iz njenih talasa nije izronila
Ni boginja, ni nimfa, ni kupačica.
I kažeš da se podiže zvuk,
Činilo se jedva čujan,
Danas već tutanj kakav se nije čuo
Otkako je predahnula Velika seoba.

Opsednuti grad

Vergilije, IV bukolika

„I biće nanovo poslat pod Troju veliki Ahil“,
I biće nanovo pronađena Troja
Na svakom mestu na kome se
Veliki Ahil pretvarao
U dete svoga gneva,
U roditelja svoje mahnitosti.
I biće ponovo skovano oružje,
Blesnuće svet na jutru štita,
Nemo gvožđe progovoriće na trgovima,
I biće nanovo gradovi utvrđeni opsadom,
U opsednutim gradovima menjaće se
Dan za noć, i dani za godine,
Kraljevstva za pokornost,
I biće ponovo srušeni bedemi,
Da bismo se, najzad, vratili kući,
Među nepoznate ukućane,
Da bi se opet podigao opsednuti grad.

Obližnja božanstva

Obližnja božanstva više ne znaju priče
Uz koje su se mogli obaviti
Dnevni i godišnji poslovi,
Zajedno s letinom,
Sakupiti preostale vidljive senke,
Pronaći izvor sve hladnije vode,
Zamesiti hleb i na hleb,
Rumen od uzbuđenja,
Staviti so iskušana između prstiju,
U šumi otkriti gnezdo,
U reci pastrmku,
S mesecom povezati plima,
Sa stopalom oseka,
A onda i žlezde s drugim žlezdama.
Obližnja božanstva više ne znaju priče.

Tragovi

Kada bih živeo na Istoku,
Među vetrovima i odrešitim ljudima,
Tamo gde povelje još nisu zapečaćene,
A predasi su kratki,
Nepoznat i bez nepoznatih,
Putnik bez odmorišta,
Gost koji još nije stigao,
U gradovima osnovanim kada i strane sveta,
Među trgovcima koji proriču,
Među prorocima koji čute,
Odvojeni od hramova,
U podnožjima gde pulsira zemlja
Kao znak da se tu, jednom, spojio svet,
Kada bih živeo na Istoku,
Zagledao bih se u zvezde,
Na bregu na kome nema vatri.
Samo tragova izgubljenih glasnika.

Paprat

O vremenima kada je poezija
Bila slavna kazivali su
Još samo dokoni pesnici
Na odmorištu između dva putovanja.
Ili u prisenu velikih svetlosti,
Dok jenjava gozba
Za čiju su ugodnost razmenjivali
Stihove o bogovima i herojima,
O prestupima i slavnim
Na oba sveta.
Ali inače o tome se ćutalo.
Kao što se ćuti i danas.
Osim kada kap kiše
Pronađe suhu usnu,
Negde u paprati.

Svedočanstvo

Jedan pouzdan svedok,
Tadeuš Ružević,
U starosti u kojoj se
Pamti samo ono najvrednije,
Piše o mračnom očajanju u koje je potonuo
Kada mu je majka jednom,
Samo jednom,
Njemu, petogodišnjem istraživaču sveta,
Rekla da će otići
I da se nikada neće vratiti.
Ne znam da li se više
Može verovati svedočenjima.
Uzmimo moj slučaj.
Moja majka nijednom,
Niti samo jednom,
Nije rekla da će otići
I da se nikada neće vratiti.
Ali je otišla.
I nikada se više nije vratila.
O tome ne svedočim ja.
Njen odlazeći pogled je svedočanstvo.

Poslednja fotografija sa ocem

Nisam sačuvao
Poslednju fotografiju sa ocem.
Sedeli smo u očevom automobilu,
I ja sam ćutao,
On je govorio teško dišući,
U borbi za vazduh.
Od fotografije je ostala
Samo traka svetla,
Iako mi je ona važnija
Od sačuvanih fotografija.
Ali se sećam
Da sam gledao pravo napred,
Širom otvorenih očiju,
Kao da sam video
Ono što dolazi.
Ono što je već došlo
I smestilo se između nas,
U svetložutom očevom automobilu.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>